

a relatív jövedelmi szegénység arányszáma alacsonyabb volt, mint az Európai Unió egészére számított érték (17,3%). A *súlyos anyagi depriváció kockázata* – az előző három évi folyamatos csökkenés után – 2017-ben a lakosság 14,5%-át érintette, ami 1,7 százalékponttal kevesebb volt, mint 2016-ban. A *nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban élők aránya* az elmúlt három évben folyamatosan csökkent hazánkban, 2017-ben a lakosság 6,5%-a élt ilyen háztartásban. A *gyermekre vonatkozó jövedelmi szegénység aránya* a 2014-es 25%-ról 2015-ben 22,7%-ra, 2016-ban 19,9%-ra, 2017-ben pedig nagymértékben, 14,8%-ra csökkent. Az arány 2016 óta alacsonyabb, mint az Európai Unió egészére számított érték (21%).

Az egészségügyi és szociális védőháló vizsgálata megmutatja, hogy az *egészségben eltöltött évek számának* növekedése azt eredményezte, hogy hazánk megközelítette az EU-átlagot, attól már csak 3-4 évvel maradt el. Az országon belül az egészségyenlőtlenség mértéke összefüggést mutat a gazdasági fejlettséggel: a közép-magyarországi régióban a nők és a férfiak egészségben eltöltött éveinek száma megfelel az EU-átlagnak. Ehhez képest a Nyugat- és Közép-Dunántúlon relatíve kicsi az elmaradás, míg az ország többi részében 4-7 évvel alacsonyabb ez az érték, mint a legfejlettebb régióban, Közép-Magyarországon. A *társadalmi juttatások a GDP százalékában* indikátor nagysága a válság utáni időszakban folyamatosan csökkent, 2014-ben 19,7% volt, szemben az EU 27,6%-os átlagával. A csökkenés elsősorban az egészségügyi, a rokkantsági és a munkanélküli ellátásokat érintette. 2015-ben az indikátor értékének csökkenése megállt, és kismértékben már növekedett is (19,9%) az előző évhez képest. Az *egészségügyi kiadások a GDP arányában* mutató 2016-ban jelentősen emelkedett, 7,4%-ra, míg 2015-ben még csak 7,0% volt. Az állami egészségügyi kiadások nagysága pedig 2016-ban 4,9%-ot tett ki, szemben az előző évi 4,7%-kal. A teljes kiadás átlaga több mint 1 százalékponttal volt alacsonyabb az OECD-átlagnál, a magánkiadások hazai aránya (33,8%) pedig lényegesen meghaladja a 26,4%-os OECD-átlagot. A 2011-ben emelkedésnek indult *teljes termékenységi arány* 2016-os 1,53-os értéke jelentős növekedésnek számít, de elmarad az EU-átlagtól. Az arányszám 2015-ben a fejlett közép-magyarországi régióban volt a legalacsonyabb (1,29), míg Észak-Magyarországon a legmagasabb (1,64). A népességszám stabilizálásához a 2,1-es érték elérésére lenne szükség. A *nyugdíjak helyettesítési rátájának* hosszabb távon tapasztalt változása és 2014-es emelkedése összhangban állt a nemzetgazdaság teljesítő- és versenyképességének alakulásával. A 2016-os 67%-os érték a 2005-től vizsgált értékek mindegyikét meghaladja. Így a nyugdíjasok már közel 70%-át megkapják annak a jövedelemnek, amit az előző években megkerestek. A 2015-ös magyar adat meghaladta az 57%-os EU28-átlagot, és a legjobb érték a vizsgált országok között.

A foglalkoztatottság és az oktatás kapcsán a következők kiemelendők. A *15-64 éves korú, gazdaságilag aktív népesség száma* indikátor szerint a munkaerőpiacon megjelent foglalkoztatottak és munkanélküliek száma az 1998-2006 közötti időszakban – kisebb éves hullámmal – nőtt, a foglalkozta-

tottság legmagasabb értéke (4222 ezer fő) pedig 2006-ban volt. A válság hatására az aktív népesség száma 2009-ben 4135 ezerre csökkent, majd 2014-re 4413 ezerre nőtt, 2016-ban pedig már rekordszintre (4543 ezer főre) emelkedett. 2016-ban a 15-64 éves népességre számított foglalkoztatási ráta 66,5% volt. 2017-ben is folytatódott a foglalkoztatottság növekedése, 4,6 millióra emelkedett, 21,7 ezer fővel (0,4%-kal) haladta meg az előző évet. A 20-24 éves népesség 2016. évi foglalkoztatottsági arányszámát tekintve az EU28-átlagnál (71,1%) kismértékben kedvezőbb a hazai mutató (71,5%). A visegrádi országok között csak Csehország adata (76,7%) kedvezőbb, mint a hazai érték. Az országos kompetenciamérésen az alulteljesítő tanulók aránya nem mutat javulást: 2017-ben a 10. évfolyamon szövegértésből 26,6%, matematikából 35,5% volt az alapszintet el nem érő tanulók aránya. Az intézmények közötti, illetve területi különbségek nagyok, jelentős részben a szelekciós torzításnak köszönhetően. A tanulók teljesítménye túlságosan is függ a családi háttérüktől. A *korai iskolaelhagyók aránya* – a 2014-es javulás után – 2016-ban 12,4%-ra emelkedett, majd 2017-ben 12,2%-ra csökkent, miközben az EU-ban az átlagos arányuk 10,6%-ra csökkent. Ebben a vonatkozásban jelentősek az országon belüli regionális különbségek. A *felsőfokú végzettségű fiatalok aránya* az utóbbi évtizedben jelentősen emelkedett, 2016-ban azonban az előző évi 34,3%-ról 33,0%-ra, 2017-ben pedig 32,3%-ra mérséklődött. Ez az arány alacsonyabb, mint az EU-átlag és az EU 2020 stratégiában szereplő 34%-os célérték. A versenyképesség javításához további fejlődésre van szükség. Az országba be- és kivándorlók különbségét mérő *vándorlási különbözet* indikátor 2013 óta pozitív eredményt jelez: 2014-ben 12 368 fő, 2015-ben 15 119 fő volt a vándorlási különbözet Magyarországon, ami 2,9-szeres, illetve 1,2-szeres növekedést jelent az előző évhez képest. 2016-ban e tendencia megváltozott: a vándorlási különbözet (13 729 fő) csökkent, amelyet a bevándorlók és a kivándorlók számának csökkenése eredményezett.

Az egyén a társadalomban dimenzió esetében megállapításra került, hogy az étellel való elégedettség indikátor szerint a felnőtt lakosság kérdőívre adott válaszainak átlagértéke – 0-10-ig terjedő skálán – 2014-ben 6,4 volt, ugyanez az adat 2015-ben, 2016-ban és 2017-ben kismértékben, 6,1-re csökkent. Az elégedettség foka az életkor előrehaladásával mérséklődik, az iskolai végzettség emelkedésével pedig nő. Az ország pontértéke alacsonyabb, mint az EU-átlag és a többi visegrádi ország átlaga. A társas kapcsolataik alapján peremhelyzetben élők a lakosság körülbelül egytizedét teszik ki, az utóbbi évben jelentős javulás tapasztalható. Az önkéntes társadalmi munka gyakoriságára jellemző, hogy 2017-ben a magyar lakosság mintegy 25%-a vett részt önkéntes társadalmi munkában évente legalább egyszer. Az *egészségügyi ellátórendszer minőségével való elégedettség* – különösen az állami feladatellátás területén – nem kielégítő. Az *oktatással való elégedettség* közepes szintű, az átlagnál kedvezőtlenebb minősítést az állami feladatellátás, a fejlesztő-felzárkóztató pedagógiai rendszer és a felsőoktatás kapott.